

Diui Thome aquinatis continuū in librum euangelij
fm Mattheum.

Anticissimo ac reuerendissimo pā
oño vrbano diuī
na puidētia pape
quarto: frat Tho
mas de aquino or
dinis fratru pze
dicatoru: cum de
uota reuerētia pe
dum oscula bea
toru: fons sapie
vnigenitū dei ver
bum pzeidens in
excellis: p qd pa
ter sapienter fece
rat: et suauiter dis

posuerat vniuersa: in fine temporu carnē sumere voluit
vt sub tegumento nature corpore splēdore eius humani
intuitus posset inspicere: quē in celsitudine maiestatis di
uine attingere nō valebat. Diffuderat siquidē radios su
os: sapie videlz sue indicia sup oia opa que creauit: quo
dam vero ampliori pūleegio imaginē ppriam hominū
aiabus impreserat: quātū diligētius expreserat in cordi
bus ipsū amantū fm sui muneris largitatē. Sed quid ē
hominis aia in tam imensa creatura: vt diuine sapie vesti
gia possit cōprehendere ad pfectionē: quūmmo et sapien
tie lux infusa hominibz p peccati tenebras et occupatōnū
temporalū caligines fuerat obumbrata: et intantū ē quo
rundā cor insipies obscuratū: vt dei gl' az in idola vana
puerteret: et que nō cōueniūt faceret in sensū reprobuū in
cidētes. Diuina vero sapia que ad sui fructiōnē hoīem fe
cerat: cū sui inexpertē esse nō sinens: totū se in humanam
naturā cōtulit: eam mō sibi assumēdo mirabili: vt errātē
hoīem ad se totalit' reuocaret. huius igit sapie claritatē
nube mortalitatis velatā prim' aploz pnceps fide con
spicere meruit: et eam pstanter absqz errore et plenarie cō
fiteri dicēs: Tu es christ' filius dei viui. O bta cōfessio:
quā nō caro et sanguis sed pat celestis reuelat: hec in ter
ris fundat eccliam: aditū prebet in celū: peccata meretur
soluere: et ptra cā porte nō puealēt inferorū. hui' igitur
fidei ac pfectionis heres legitime: sanctissime pz p studio
mens nra inuigilat: vt tante sapie lux fidelit' corda pfun
dat: et hereticorū cōfuter infanias: que porte inferorū me
rito designant. Sane si fm platonis sniam beata cenfet
respublica: cuius rectores operā sapie dare cōtigerit: illi
siquidē sapie quā ibecillitas intellect' humani erroribz
plerūqz cōmaculat: quātōmagis sub nro regimine beat'
cenferi pōt pplus christian' : vbi tāta diligentia excellen
tissime illi sapie curaz ipendit: quā dei sapia carnalibz
mēbris induta et verbis docuit: et operibus demonstrauit
Et hui' siquidē diligentie studio vestre sanctitati compla
uit mibi cōmittere matthei euangelij exponendū: qd iu
xta ppriā facultatē exequit' sollicitē ex diuersis doctoꝝ
libris predicti euangelij expositionē continuā compilant:
pauca quidē certorū auctoꝝ verbis vt plurimū ex glo
sis adijciens: que vt ab eoz dictis possent discerni: sub
glose titulo prenotauit. Sed et in sanctoꝝ doctoꝝ dictis
hoc adhibui studiū: vt singulorū auctoꝝ noia: necnō in
qbus habeant libris assūpta testimonia describant: hoc
excepto q libꝝ expositionū supꝛa loca que exponebā
tur non oportebat spālter designari: puta sicubi nomen
inueniat' hieronymi: de libꝝ mētiōne nō facta: datur in
telligi q hoc dicat sup mattheu. et in alijs ratio similis
obseruet: nisi his que de cōmentario chrystomi super
mattheū sumuntur oportuit iscribi in titulo sup mattheū
vt p hoc ab alijs que sumunt de ipsi' homiliario distin
guantur. In assumēdis aut' sanctoꝝ testimonijs: plerūqz

oportuit aliqua rescindi de medio ad plicitatē vitandā:
necnō ad manifestiorē sensum: vel fm pꝛaguentiā exposi
tionis lfe ordire cōmutari. Interdū etiā sensū posuit: ver
ba dimisi: pꝛcipue in homilia chrystomi: ppter hoc q
est translatio vitiosa. fuit aut' mea intentio in hoc opere
nō solū sensū psequi lfalem sed etiā mysticū ponere: iter
dū etiā errores destruere: necnō cōfirmare catholicā
veritatē. Qd quidē necessariū fuisse videt: qz in euāgelio
pꝛecipue forma fidei catholice tradit' et totius vite regu
la christiane. Plixū igitur pns opus nō videat alicui: fie
ri enī nō potuit vt hec oia sine diminutione psequeretur:
tot scōꝝ snias explicare oimoda breuitate seruata. Susci
piat itaqz via scitas pns opus vīo discutiendū cōzigen
dūqz iudicio: vestre sollicitudinis et obediētie nec fructū
vt dū a vobis emanauit pceptū: et vobis referuat fina
le iudiciū: ad locū vñ exēte sumiar reuertant.

Euangelij pñciator apertus elatus ppheta: euā
gelice doctrine sublimitatē nomen et materiam
breuiter cōprehendēs: euangelicū doctōzē ex p
sona dñi alloquit' dicēs: Sup montem excelsum ascēde
tu qui euāgelizas syon. exalta in fortitudine vocē tuā: q
euāgelizas hierusalē. exalta: noli timere: dic ciuitatibus
iude: ecce de' vester: ecce dñs deus in fortitudine veniet
et brachiū eius dñabitur: ecce merces eius cū eo. Ut aut'
ab ipso euāgelij noie sumamus exordiu. **AVG.** contra
faustū: Euāgelij nomē latine interpretat' bonus nūcius: vel
bona ānūciatio: qd quidē cū aliqō bonū ānūciat: semp
dici pōt: pprie tñ hoc vocabulū obtinuit ānūciatio sal
uatoris. Narratores quippe originis factorū dictoꝝ pas
sionū dñi iesu christi pprie dicti sūt euāgeliste. **CHRY.**
in ho. Quid enī his bonis nūciatis fiat eqle: deus in ter
ra: homo in celo: amicitia dei ad nram facta naturā: plū
rius solutū preliū: diaboli pꝛus: mors soluta: paradī
sus apertus. Et hec oia supꝛa dignitatē nram: et cū facilita
te nobis data sūt: non qz laborauimus: sꝫ qz dilecti sum'
a deo. **AVG.** in de vera rel. Cū enī oibz modis me
deat animis deus: p tempoꝝ oppoꝝ unitatibz q mira sa
piētia eius ordinant: nullo mō beneficius pꝛuluit gene
ri humano: q cū vnicus filius pꝛubstantialis pꝛi et coeter
nus totū hoīem suscipere dignatus ē: et verbū caro factū
ē: et habitauit in nobis: ita enī demonstrauit q excelsum
locū iter creaturas habeat humana natura in hoc q ho
minibus in vero hoīe apparuit. **AVG.** i ser. de nati. De
mī factus ē deus hō: vt homo fieret de'. Hoc igit' bonū
euāgelizandū pꝛenūciat ppheta dicēs: Ecce deus vester.
BEDA in epi. ad flauianū: Exinanitio autē illa q se iūsi
bilibz visibile pꝛebuit: et auctor ac dñs omnū rez vn'
voluit cē mortalitū: inclinatō fuit miseratōis: nō desertio
potestatis. **GLOSA:** Ne ergo sic deus a deesse credatur
vt fieret aliq' diminutio potestatis: subiūgit propheta: Ec
ce dñs in fortitudine veniet. **AVG.** de doc. christiana
Non p locoꝝ spatia veniēdo: sed in carne mortalit' morta
libz apparēdo. **BEDA** in ser. de dñi passi. De ineffa
bili aut' dei potētia factū ē: vt dū deus verus est in carne
passibili: cōferat hōi glia per cōtumeliā: incorruptio per
suppliciu: vita per mortē. **AVG.** de baptismo paruulo
rum: fuso enī sanguine sine culpa diuz culpaz chirogra
pha deleta sūt: qbus hoīes a diabolo antea tenebantur.

GLOSA: Quia ergo p virtutē christi patientis hoīes
a peccato liberati: serui facti sūt dei. Sequit': Et brachiū
eius dñabit. **LEO** papa in ser. de passi. Affuit aut' no
bis in christo singulare pꝛidū: vt in natura passibili mor
tis cōditio non maneret: quā ipassibilis ecētia recepisset
et per id qd nō poterat mori: possit id quod mortuū erat
suscitari. **GLO.** Et sic per christū nobis imortalis glie
aditus apitur. vñ sequit': Ecce merces eius cū eo. de qua
s. ipse dicit: Merces vestra copiosa ē in celis. **AVG.**
ptra faustū: Etenī vite pmissio regnūqz celozum ad
nouū pertinet testamentū: tpaliū vero pmissiones testa

mento veteri continet. **GLO.** Sic ergo quatuor nobis de christo euangelica doctrina tradit: diuinitatem assumptam: humanitatem assumptam: mortem per quam a seruitute eripimur: resurrectionem per quam nobis aditum glorie vite aperit: et propter hoc in ezechiele sub figura quatuor animalium demonstrat.

GREG. super ezechiel. Ipse enim vnguentus dei filius vera: cuncta facit: et hoc ipse in sacramento nostre redemptionis dignatus est mori: ut vitulus: ipse per virtutem sue fortitudinis surrexit: ut leo: ipse etiam ascendens ad celos est eleuatus: ut aquila.

GLO. In qua ascensione manifeste ostendit suam diuinitatem. **Mattheus** in hoc intelligitur: quia circa humanitatem christi sit principaliter imoratur: **Marcus** in leone: quia agit de resurrectione: **Lucas** in vitulo: quia agit de sacerdotio: **Ioannes** in aquila scribens sacra diuinitatis.

AMBR. super lucam: Et bene accedit ut quoniam euangelii libri sunt mattheus dicitur esse moralis opinio huius: promittit: mores enim propter dicuntur humani. figura autem leonis ascribitur marco: quia potentie cepit expressio diuine cum dixit: Initium euangelii iesu christi filij dei. **Ioanni** autem figura aquile eo quod diuine miracula resurrectionis expressit.

GREG. in sermone dicit: Hec autem ipsa vniuersitas libri euangelici exordia testatur: nam quod ab humana generatione cepit: iure per hoc et mattheus: quia per clamorem in deserto: recte per leonem marcus: quia per sacrificio: bene per vitulum lucas: quia per diuinitatem verbi cepit: digne per aquila significat ioannes.

AVG. de cordibus euangelii. Vel quod regis christi persona maxime comendatur: per leonem significat: Lucas autem per vitulum propter victimam sacerdotis: **Marcus** autem quod neque sit per regem neque sacerdotalem narrare voluit: et tamen in humanis status ostendit: huius figura significat. Hec autem tria animalia: leo: homo: vitulus in terra gradiuntur. vnde isti tres euangelistae in istis maxime occupati sunt quod christus in carne operatur. Et vero ioannes velut aquila volat: et luce incommutabilis veritatis accuratissimis cordis oculis intuetur: ex quo datur intelligi tres euangelistas circa actum vitam versatos: **Ioannes** vero circa contemplationem.

REMI. Doctores autem grecorum per huiusmodi intelligunt **Mattheum**: quia genealogiam domini in carne describit: per leonem vero **Ioannem**: quia sicut leo suo rugitu cunctis bestis timorem incutit: sic et ioannes cunctis hereticis timorem incutit: per vitulum intellexerunt **Lucas**: quia vitulus sacerdotalis est hostia: et ipse semper circa templum et sacerdotium versatus est: et per aquila **Marcum** intellexerunt: quia aquila in scripturis diuinis solet significare spiritum sanctum: quod locutus fuit per ora prophetarum: et ipse a prophetico testimonio exorsus est.

HIERO. Circa numerum vero euangelistarum sciendum est plures fuisse quod euangelia scripserunt: sicut et lucas euangelista testatur dicens: Quoniam quidem multi conati sunt ordinare. Et sicut pseuerantia vix ad presens ipsi monimentum dederunt: que a diuersis auctoribus edita: diuersimodum resum fuere principia: ut est illud: in terra egyptios et thomam et matthiam et bartholomeum. et apostolos et basilidis atque apellis et reliquorum: quos enumerare longissimum est: ecclesia autem que super petram domini voce fundata est: quatuor flumina paradisi instar eructans: quatuor annulos et angulos habet: per quos quasi arca testamenti et custos legis domini lignis mobilibus vehitur.

AVG. de quibus euangelii. Vel quoniam quatuor sunt partes orbis terre: per cuius vniuersitatem christi ecclesia dilatata. Alius autem fuit eis ordo cognoscendi atque predicandi: alius autem scribendi. Ad cognoscendum prope atque predicandum promissi fuerunt: quod secuti sunt dominum in carne presentem: docere audierunt: facientes viderunt: atque ex eius ore ad euangelizandum sunt missi. Sed in describendo euangelio quod diuinitatem ordinatum esse credendum est ex numero eorum quos ante passionem dominus elegit: promissum vltimumque locum duo tenuerunt: promissum mattheus: vltimum ioannes: ut reliqui duo quod ex illo numero erant: sed tamen christum in illis loquentem secuti erant: tanquam filij amplectendi: ac per hoc in loco medio constituti: utroque ab eis late munirentur.

REMI. **Mattheus** quod scripsit in iudea sub tempore **Cajus** Augusti imperatoris: **Marcus** in italia Rome sub tempore **Neronis** vel **claudij** secundum **rabanus**: **Lucas** vero in achae hoc

etque partibus rogatus a theophilo: et ioannes ephessi asia minori sub tempore **Nerue** principis. **BEDA:** Sed tamen cum sint quatuor euangelistae: non tam quatuor euangelia quam vniuersum quatuor librorum veritatem personam ediderunt. Sic enim duo versus eadem prius habentes materia: per diuersitatem metrum et versuum duo sunt: et tamen non nisi vna prout est sententia: sic euangelistarum libri cum sint quatuor: vniuersum prout est euangelium: quia vna doctrina faciunt de fide catholica.

CHRY. in hoc. Sufficiebat autem ut vniuersum euangelista omnia diceret: sed cum quatuor ab vno ore omnia loquantur: non solum eadem tempora: neque in eisdem locis proueniunt: et adinuicem colloquentes maxima fit demonstratio veritatis.

Et hoc ipsum quod in aliquibus modis dissonare videntur: maxime signum veritatis est. Si enim per omnia personaret: crederent inimici quod ex placito quodam humano prouenientes scripserint quod scripserunt. In principalibus quodque prout est sententia: in oratione vite et predicatione fidei: nequaquam dissonare nec in paruo. Si autem in miraculis: hoc quod hoc: ille vero illa dixit: hoc te non conturbet. Si enim vnus omnia dixisset: superfluum esset numerus reliquorum. Si omnes diuersa: nequaquam personantem demonstrationem appareret. Si autem aliquid de temporibus vel modis dissonarent: annunciant: hoc nihil impedit eorum quod dicta sunt veritate: ut infra ostendetur.

AVG. de cordibus euangelii. Quasi autem singuli eorum suum quendam narrandi ordinem tenuisse videntur: non tamen vniuersum eorum velut alteri prout est sententia signum voluisse scribere: vel ignorata permisisse quod scripsisse alii inueniuntur: sed sicut vniuersum inspiratum est: non superfluum cooperatum sui laboris adiunxit.

GLO. Sublimitas autem euangelice doctrine consistit quod primo in eius excellentissima auctoritate. **AVG.** de cordibus euangelii. Inter omnes enim diuinas auctoritates quae sanctis litteris continentur: euangelium merito excelsit: cuius promissi predicatorum apostoli fuerunt: quod dominum iesum saluatorem nostrum christum cum in carne presentem viderunt: quorum quidam hoc est mattheus et ioannes etiam scripta de illo quod scribenda visa sunt: libris singulis ediderunt. Ac ne putaret quod attinet ad precipiendum ac predicandum euangelium interesse aliquid: vtrum illi annunciet quod eundem dominum hic in carne apparentem secuti sunt: an alij quod ex illis copia fideliter crediderunt: diuina prouidentia procuratum est per spiritum sanctum: ut quibusdam etiam ex illis quod promissum apostolos sequebantur: non solum annunciant verum etiam scribendi euangelium tribueret auctoritas.

GLO. Et sic per quod sublimitas euangelice auctoritatis a christo dependet: et hoc de signat in verbis prophete promissis cum dicitur: Super montem excelsum ascende tu. Mons enim excelsus christus: de quo idem esaias dicit: Erigetur in nouissimis diebus prout est paratus: mons domus domini in vertice montium. Super omnes scos quod a monte christi montes dicuntur: quod de plenitudine eius omnes accepimus. Recte autem ad mattheum dicitur: Super montem excelsum ascende tu. quod sicut predictum est: ipse in propria persona facta christi vidit et eius doctrinam audiuit.

AVG. de quibus euangelii. Illud autem discutiendum est quod soler nonnullos mouere: cur ipse dominus nihil scripserit: ut alijs de ipso scribentibus necesse sit credere. Sed neque quod dicendum est: quod ipse non scripserit quoniam quod dicitur mattheus et alij id operati sunt: quod dicunt capite cognouerunt. Quicquid enim de suis factis et dictis nos legere voluit: hoc scribendum illis tanquam suis manibus imperauit.

GLO. Secundo etiam habet euangelica doctrina sublimitatem virtutis. vnde apostolus dicit: quod euangelium virtutis dei est in salutem omni credenti. Et hoc ostendit propheta in promissis vobis cum dicit: Exalta in fortitudine vocem tuam. In quo etiam et modum euangelice doctrine designat exaltatione vocis: per quam doctrina claritas datur. **AVG.** ad volucrium: Modus enim ipse quo sancta scriptura preterit orbem: accessibilis ea quod aperte continet quasi amicus familiaris sine phylaco ad cor loquitur indocto: ut atque docto. Et vero que in mysterijs occultat: nec ipsa eloquio superbo erigit quo non audeat accedere mens tardiuscula et inerudita quasi pauper ad diuites: sed iuuat omnes humiliter sermone quod non solum manifesta pateat: sed etiam secreta exerceat virtute: hoc est promissum quod in recordationibus habet. Sed ne apta fastidiret eadem rursum apta desiderant: desiderata quodammodo renouant: renouata suauiter iuuant.

his salubrit' et praua corrigat et parua nutriet: et magna oblectant ingenia. **GLO.** q: vox exaltata longius audit: porum in exaltatione vocis euangelice doctrine publicatio designat: q: no ad vna in gēte: s: ad vniuersas nationes p'dicanda mādāt. **Predicatio inq: dñs euangelii omni creature.** **GRE.** Pot' eni ois creature noie natio gentiū designari. **GLO.** Tertio aut h: euangelica doctri na altitudinē libertatis. **AVG.** In veteri eni testamēto ppter tpaliū bonoz p'missionē: malozq: cōmationez seruos parit tpalis hierusalem. In nouo aut vbi fides in petra charitatē q' lex possit impleri: nō magis timore pene q' dilectiōe iusticie liberos parit hierusalem etna. **GLO.** **Un' et hāc sublimitatē doctrine euangelice ppha designat dicēs: Exalta noli timere. Restat aut videre qbus et qua de cā hoc euangelii sit scriptū.** **HIERO.** Matthe' eni euangelii in iudea hebreo sermone edidit: ob eoz maxie cām q' in hierlm crediderāt ex iudeis. cū eni pmo p'dicas set euangelii i iudea: volēs trāsire ad gētes: p'm euangelii scripsit hebraice: qd' fratribus a qb' ibat in memoria de reliq'. Sicut eni necesse fuit ad cōfirmationē fidei euageliū p'dicari: sic et ptra hereticos scribi. **CHRY.** Corp' aut sue narratiōis ordinauit matthe' p'mū g' natiuitatez deinde baptismū: tertio tentationē: q'rto doctrinā: q'rto miracula: sexto passionē: septimo resurrectionē et ascensionē ipsius: non solū historiā de christo exponē volens p hoc: verū etiā euangelice vite statum docere: qm nūq' ē q' ex paritib' nascimur: nisi iterū per aquā et spm renati fuerimus ex deo. Post baptismū aut necesse ē ptra oia: bolū stare: post hoc q'st oī supata tentatiōe fact' idoneus ad docendū. Si qd' sacerdos ē: doceat et doctrinā suam bone vite q'st miraculis factis cōmendet: si laic' ē operib' doceat fidē. Deinde necesse ē exire nos de hoc studio mūdī: tūc restat vt tentationū victoriāz resurrectionis merces seq' et gloria. **GLO.** Patet igit' ex p'missis euagelice doctrine materia scriptoz euageliū: numer': figure oīa: et ordo: euangelice doctrine sublimitas: et qbus hoc euangelii sit scriptū: et ordo p'cessus ipsi'. **CAP. I.**

Liber generationis iesu christi filij dauid: filij abraam.

Quia faciē hois Mattheus significat: q'st de hoie exorsus ē scribē dicens: Liber gnationis **RABA.** Quo exordio satis ondit gnationem christi fm carnē suscepisse narrandā. **CHRY.** Iudeis eni euangelii scripsit: qb' supflui erat exponere diuinitatis naturā quā cognoscebāt: necessariū aut fuit eis myste riu incarnationis onde. Joannes aut cū gentib' euangelii scripsit: q' nō cognoscebāt si de' filiū h: iō necessariū fuit p'mū illis onde q' ē fili' dei de': deinde q' carnē suscepit. **RABA.** Cū aut parua lib' et particulā teneat generatio dixit: Liber generationis. Cōsuetudo eni hebreoz ē vt volumib' ex eoz pncipijs iponāt noīa: vt est genesis.

GLO. Planio: aut sensus eēt: Dic ē liber generationis sed h' est mos in multis: vt **Ussio** esaiē: sub audis hec est. Generationis aut singularit' dicit: quia multe p ordinez re plicent q: ppter christi generationē cetera h' inducuntur.

GREO. in ho. Vel iō lib' hunc gnationis noīat: q' hec est tot' dispensatiōis sūma et radix bonoz oīuz: deū hoiez scū ē: hoc eni facto alia fm rōne sequebant. **REMI.** dicit aut: Li. gene. i. e. chri. q' nouerat scriptū eē: Liber generationis ade: et iō sic exorsus ē vt opponēt lib' lib'z: Adā nouū ade veteri: q' oīa p istū sūt restaurata q' p illū sūt corrupta. **HIER.** In esaiā aut legim': Generationē eius q's enarrabit: nō g'putem euangelistā pphete eē dñū vt qd' ille ipossibile dixit esse affatu: hic narrare incipiat q' ibi de generationē diuinitatis: h' de incarnationē dictū est. **CHRY.** in ho. Nec tñ parua estimes te audire hāc audiens generationē. est eni valde ineffabile q' de' ex muliere nasci dignatus ē: et hīc pgenitores dauid et abraaz

REMI. Si aut aliq's dixerit q' pphete de natiuitate hūanitatē dixit: nō ē rīdendū: Nullus generationē dñi narrauit s: prar': q' matthe' et lucas. **RABA.** In hoc aut q' dicit: Iesu christi. regalē et sacerdotale lēo expmit dignitatē. nā iesus q' nois huius p'sagii p'tulit: p'm post moysen i p'plo isrl' ducati tenuit: Aaron vō mystico cōsecratus vnguetō p'mus in lege sacerdos fuit. **AVG.** de q. no. et vere test. Qd' aut p olei vntione p'stabat de illis q' in reges vel sacerdotes vngent: hoc p'stitit spūs scūs hōi christo addita expiatiōe. Spūs eni scūs purificauit qd' de maria v'gine in corp' saluatoris p'fecit: et hoc est vntio corpis saluatoris q're christus est appellatus.

CHRY. sup matth. Quia vō ipia prudētia iudeoz negabat iesū de dauid semine eē natū: subdit: filiū dauid filij abraā. Quare aut nō sufficebat dicē illū filiz abraae solius: aut dauid solius: q' ad ambos de christo nascituro ex eis p'missio fuerit facta. ad abraā qd' sic: Et i semē tuo b'ndicet oēs gētes terre. Ad dauid aut ita: De fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. Iō g' vtriusq' filiū dixit: vt vtriusq' p'missiones in christo adimpletas onderet. Deinde q' christus tres dignitates fuerat habitur': rex: ppha: sacerdos. Abraā ppheta fuit et sacerdos. sacerdos sicut de' ad illū dicit in genesi: Accipe mibi vaccam ruffam: sicut aut dñs ad abimelech de illo: Prop'ha est et orabit p te. Dauid rex fuit et ppheta: sacerdos aut nō fuit. Ideo g' ambozū fili' noiatus ē vt vtriusq' p'is triplex dignitas originali iure recognoscere in christo. **AMBR.** sup lucā: Iō etiā duos generis auctores elegit: vnu q' de cognatiōe p'p'oz p'missū accepit: alterū q' de generatione christi oraculū p'fecutus ē. Et iō h' sit ordine successiōis posterior: p'oz m' describit: q' plus est p'missū accepisse de christo q' de ecclia q' ē p christū. postior ē eni q' saluat eo qd' saluat. **HIERO.** Ordo etiā p'poster': s: necessario cōmutat'. si eni p'mū posuisset abraā: et postea dauid rursus ei repetendū fuit abraā vt generatiōis series tere ret. **CHRY.** sup matth. Altera aut rō ē: q' regni dignitas maior ē q' nature. nā r'si abraā pcedebat in tpe: dauid pcedebat in dignitate. **GLO.** Quia vō ex hoc titulo appareat totū hūc lib' cōscribi de iesu christo: neces sariū ē p'cognoscē qd' sit sentiendū de ipso. sic eni meli' exponi poterūt q' in hoc libro de eo dicūt. **AVG.** de q. euā. Error aut hereticoz de christo trib' generib' ter minat: aut de diuinitate: aut de hūanitate: aut de vtroq' fallunt. **AVG.** de here. Cherint' g' et Ebion iesū christū hoīem tm fuisse dixerūt: quos secur' paul' samasatenus christū nō semp fuisse: sed ei' initū ex quo de maria natus ē asseuerat: nec eni aliqd' ampli' q' hoiez putat. et hec heresis postea a Photino cōfirmata est. **AVG.** de here: ticos: Joānes aut apl's istius infania longe an spūscō cōspiciēs eū alto ipitē sopore dēmersus sue vocis p'conio excitat dicens: In pncipio erat v'bu. Et q' qd' in pncipio erat apud deū: nō relinquit in nouissimo tpe vt originis sue ab hoie pncipiū sumpserit. Itē inquit: P' gl'ifica me illa gl'ia quā habui apud te p'usq' mundus fieret. audiat photin' eū gl'iam an pncipiū possidē. **AVG.** de here.

Nestorij aut pueritas fuit vt hoīem immo ex brā Maria virgine genitū p'dicaret: quē v'bu dei nō vnitatē p'sone et in societate sepabilē recepisset: q's catholicoz aures nequaq' ferre potuerunt. **AVG.** ad monachos egypti: Aut eni apl's de vntigenito: q' cū in forma dei eēt: nō rapinam arbitrat' ē eē se equalē deo. Quis ē g' ille q' ē in forma dei: aut quō exinanit' est: et descēdit ad humilitatē fm hōis formā: Et qd' ē p'dicti heretici in duos diuidētes christū. i. in hoiez et v'bu hoīem dicūt sustinuisse exinanitionē: separātes ab eo dei v'bu: p'cōndēdū est q' i forma et in equalitate intelligit' et fuit p'is sui vt exinanitiōis su stineret modū. Sed nūq' creaturaz ē: si fm p'p'riā intelli gat naturā in p'is equalitate: quō g' exinanit' dicit' et ex qua eminetia vt eēt hō descēdit: aut quō intelligit' assumit.